

Annales

Instituti

Archaeologici

VII - 2011

Godišnjak

*Instituta za
arheologiju*

Nakladnik/Publisher

INSTITUT ZA ARHEOLOGIJU
INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY

Adresa uredništva/Adress of the editor's office

Institut za arheologiju/Institute of Archaeology
HR-10000 Zagreb, Ulica Ljudevita Gaja 32
Telefon/phone 385 (0) 1 6150250
Fax 385 (0) 1 6055806
e-mail: iarh@iarh.hr
<http://www.iarh.hr>

Glavni i odgovorni urednik/Editor in chief

Željko Tomičić

Izvršni urednik/Desk editor

Kristina Jelinčić
Kristina Turkalj

Tehnički urednik/Technical editor

Kristina Jelinčić
Kristina Turkalj

Izdavački savjet/Editorial committee

Vlasta Begović, Marko Dizdar, Dunja Glogović, Snježana Karavanić, Goranka Lipovac Vrkljan, Branka Migotti, Kornelija Minichreiter, Ante Rendić Miočević, Tajana Sekelj Ivančan, Tihomila Težak Gregl, Željko Tomičić, Ante Uglešić

Prijevod na engleski/English translation

Nikolina Matetić Pelikan (ETNOtrend d.o.o.)

Lektura/Language editor

Renata Draženović (hrvatski jezik/Croatian)
Stephen Hindlaugh (engleski jezik/English)

Dizajn/Design

REBER DESIGN

Korektura/Proofreaders

Kristina Jelinčić
Kristina Turkalj

Računalni slog/Layout

Hrvoje Jambrek

Tisak/Printed by

PRINTERA GRUPA d.o.o., Sveta Nedelja

Naklada/Circulation

600 primjeraka/ Copies

©Institut of archaeology, Zagreb 2011.

SADRŽAJ

Arheološka istraživanja

- 9**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Mirela Hutinec
- Sotin, probna arheološka istraživanja 2010.
- 13**   **Zvonko Bojčić**
Marko Dizdar
Tomislav Hršak
Tino Leleković
- Rezultati probnih istraživanja nalazišta Batina–Sredno 2010. godine
- 20**   **Marko Dizdar**
- Probna iskopavanja i nadzor na izgradnji dionice državne ceste D-34 – obilaznica Donjeg Miholjca
- 23**   **Marko Dizdar**
- Probna iskopavanja i nadzor na izgradnji dionice državne ceste D-2 – obilaznica Našica
- 26**   **Daria Ložnjak Dizdar**
- Zaštitna istraživanja nalazišta AN 2a Markovac Našički–Orašje 2 na izgradnji obilaznice Našica
- 30**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Hrvoje Potrebica
- Probna iskopavanja prapovijesnog nalazišta u Vlatkovcu
- 34**   **Kornelija Minichreiter**
- Slavonski Brod, Galovo, arheološka istraživanja 2010. g.
- 37**   **Tatjana Tkalčec**
- Arheološka istraživanja nalazišta Crkvari – crkva sv. Lovre 2010. godine
- 41**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Marija Mihaljević
Marko Dizdar
- Dolina 2010. – rezultati probnih istraživanja prapovijesnog groblja Glavičice
- 45**   **Tatjana Tkalčec**
- Probna arheološka istraživanja visinskog gradišta Sveta Ana – Gradina 2010.
- 50**   **Tajana Sekelj Ivančan**
- Rezultati istraživanja nalazišta Virje – Volarski breg u 2010. godini

CONTENTS

Archaeological Excavations

- 9**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Mirela Hutinec
- Sotin, Archaeological Trial Excavations 2010*
- 13**   **Zvonko Bojčić**
Marko Dizdar
Tomislav Hršak
Tino Leleković
- Results of the 2010 Trial Excavations of the Batina–Sredno Site*
- 20**   **Marko Dizdar**
- Trial Excavations and Supervision of the Construction of National Road Section D-34 – Donji Miholjac Bypass*
- 23**   **Marko Dizdar**
- Trial Excavations and Supervision of the Construction of the D-2 National Road Route–Našice Bypass*
- 26**   **Daria Ložnjak Dizdar**
- Protective Excavations of AS 2a Markovac Našički–Orašje 2 during Construction of the Našice Bypass*
- 30**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Hrvoje Potrebica
- Trial Excavations of a Prehistoric Site in Vlatkovac*
- 34**   **Kornelija Minichreiter**
- Slavonski Brod, Galovo, Archaeological Research 2010*
- 37**   **Tatjana Tkalčec**
- Archaeological Excavations of the Crkvari–St. Lawrence’s Church Site 2010*
- 41**   **Daria Ložnjak Dizdar**
Marija Mihaljević
Marko Dizdar
- Dolina 2010 – Results of Trial Excavations of the Glavičice Prehistoric Cemetery*
- 45**   **Tatjana Tkalčec**
- 2010 Archaeological Trial Excavations of the Hill Fort of Sveta Ana–Gradina*
- 50**   **Tajana Sekelj Ivančan**
- Results of the 2010 Excavations of the Virje–Volarski Breg Site*

54 Marko Dizdar Daria Ložnjak Dizdar Probna istraživanja nalazišta AN 1 Grabrić na trasi auto-cesta A13, dionica Čvor Vrbovec 2 – Čvor Farkaševac	54 Marko Dizdar Daria Ložnjak Dizdar <i>Trial Excavations of AS 1 Grabrić on the A13 Motorway Route, Section: Vrbovec 2 Junction-Farkaševac Junction</i>
57 Branko Kirigin Ivančica Schrunck Vlasta Begović Marinko Petrić Marina Ugarković Hvar, otok Sv. Klement, uvala Soline, arheološka istraživanja 2010.	57 Branko Kirigin Ivančica Schrunck Vlasta Begović Marinko Petrić Marina Ugarković <i>Hvar, Island of Sveti Klement – Soline Bay, Archaeological Excavations 2010</i>
61 Marko Dizdar Asja Tonc Daria Ložnjak Dizdar Zaštitna istraživanja nalazišta AN 6 Gornji Vukojevac na trasi auto-cesta Zagreb – Sisak, dionica Velika Gorica jug – Lekenik	61 Marko Dizdar Asja Tonc Daria Ložnjak Dizdar <i>Rescue Excavations of AS 6 Gornji Vukojevac on the Zagreb – Sisak Motorway Route, Section Velika Gorica South – Lekenik</i>
65 Juraj Belaj Filomena Sirovica Arheološka istraživanja na lokalitetu Stari grad u Ivancu godine 2010.	65 Juraj Belaj Filomena Sirovica <i>Archaeological Excavations at the Stari Grad Site in Ivanec 2010</i>
70 Tatjana Tkalčec Arheološka istraživanja burga Vrbovca u Klenovcu Humskom 2010. godine	70 Tatjana Tkalčec <i>2010 Archaeological Excavations of Vrbovec Castle in Klenovec Humski</i>
74 Tatjana Tkalčec Snježana Karavanić Andreja Kudelić Zaštitna arheološka istraživanja na Starom gradu Dubovac 2009-2010.	74 Tatjana Tkalčec Snježana Karavanić Andreja Kudelić <i>Archaeological Rescue Excavations at Stari Grad Dubovac 2009-2010</i>
81 Snježana Karavanić Andreja Kudelić Istraživanje prehistorijskih gradina Barilović-Osovlje i Crkvina-Bukovlje (Karlovačka županija)	81 Snježana Karavanić Andreja Kudelić <i>Excavations of Prehistoric Hill Forts at Barilović-Osovlje and Crkvina-Bukovlje (Karlovac County)</i>
85 Asja Tonc Rezultati probnih istraživanja na gradini Sv. Trojice kod Stari-grada-Paklenice 2010.	85 Asja Tonc <i>Results of the Trial Excavations of the Sveta Trojica Hill Fort near Starigrad-Paklenica 2010</i>
88 Goranka Lipovac Vrkljan Crkvenica – <i>Ad turres</i>, prošlogodišnje otkriće još jedne rimske keramičarske peći na lokalitetu „Igralište“	88 Goranka Lipovac Vrkljan <i>Crkvenica – Ad Turres, Last Year's Discovery of Another Roman Kiln at the "Igralište" Site</i>
93 Bartul Šiljeg Vladimir Kovačić Andreja Kudelić Ana Konestra Arheološko-konzervatorska istraživanja lokaliteta Stancija Blek kod Tara u 2010. g.	99 Bartul Šiljeg Vladimir Kovačić Andreja Kudelić Ana Konestra <i>2010 Archaeological-Conservation Research of the Stancija Blek Site near Tar</i>

Terenski pregledi

98   **Zorko Marković**
Mirjana Paušak

Terenski pregled arheoloških lokaliteta u Valpovštini 2010.

102   **Zorko Marković**
Jasna Jurković

Rezultati rekognosciranja arheoloških terena oko Našice 2010. godine

108   **Kornelija Minichreiter**
Zorko Marković

Arheološki lokaliteti na trasi brze ceste Brestovac – Staro Petrovo Selo

112   **Marko Dizdar**
Daria Ložnjak Dizdar

Terenski pregled trase buduće auto-ceste A13, dionica Bjelovar–Virovitica–granica s Mađarskom

118   **Asja Tonc**

Terenski pregled područja izgradnje plovnog kanala „Grad Pag – Košljun“ i područja sanacije kamenoloma Vranja

Field Surveys

98   **Zorko Marković**
Mirjana Paušak

2010 Field Survey of the Valpovo Region Archaeological Sites

102   **Zorko Marković**
Jasna Jurković

The Results of Archaeological Survey of the Terrain around Našice 2010

108   **Kornelija Minichreiter**
Zorko Marković

Archaeological Sites on the Brestovac-Staro Petrovo Selo Expressway Route

112   **Marko Dizdar**
Daria Ložnjak Dizdar

Field Survey of the Planned A13 Motorway Route, Section Bjelovar–Virovitica–Hungarian Border

118   **Asja Tonc**

Field Survey of the Planned Construction Area of the Town of Pag-Košljun Channel and the Restoration Area of Vranja Quarry

- 1 Sotin
- 2 Batina-Sredno
- 3 Donji Miholjac - obilaznica
- 4 Našice
- 5 AN 2a Markovac Našički - Orašje 2
- 6 Vlatkovac
- 7 Slavonski Brod - Galovo
- 8 Crkvari
- 9 Dolina-Glavčice
- 10 Sveta Ana Gradina
- 11 Virje-Volarski breg
- 12 AN 1 Grabrič - Farkaševac
- 13 Sv. Klement - Soline
- 14 AN 6 Gornji Vukojevac
- 15 Ivanec
- 16 Klenovec Humski - Plemički grad Vrbovec
- 17 Stari grad Dubovac
- 18a Barilovići - Osvojje
- 18b Crkвина - Bukovlje
- 19 Gradina Sv. Trojice
- 20 Crikvenica - Igralište
- 21 Stancija Blek-Tar

Arheološki lokaliteti na trasi brze ceste Brestovac – Staro Petrovo Selo

Archaeological Sites on the Brestovac – Staro Petrovo Selo Expressway Route

Kornelija Minichreiter
Zorko Marković

Primljeno/Received: 28.02.2011.
Prihvaćeno/Accepted: 22.03.2011.

Tijekom 2010. g. ekipa arheologa Instituta za arheologiju iz Zagreba u suradnji s arheolozima nadležnih muzeja - Gradski muzej u Požezi i Gradski muzej u Novoj Gradiški, obavila je terenski pregled zemljišta na kojima je planirana izgradnja trase brze ceste od Brestovca kod Požege do Starog Petrovog Sela istočno od Nove Gradiške. Planirana trasa brze ceste od Brestovca do Starog Petrovog Sela započinje na sjeveru od ceste Požega – Nova Gradiška i na tom dijelu se spaja s budućom obilaznicom oko grada Požege i Velike. Od ovog mjesta brza cesta prelazi preko Požeške gore prema jugu kroz zapadni dio Slavonske Posavine do autoceste Zagreb – Lipovac.

Na trasi buduće ceste u dužini od 16 km evidentirana su 3 arheološka lokaliteta iz prapovijesnih i kasnosrednjovjekovnog razdoblja. Nakon terenskog pregleda lokaliteti su preventivno zaštićeni i izrađen je elaborat „Kulturno-povijesna baština“ kao dio Konzervatorske studije o utjecaju na okoliš izgradnje planirane ceste u kojem se propisuje prije izgradnje ceste načiniti pod nadzorom arheologa probne robove radi pravovremenog utvrđivanja i zaštite potencijalnih arheoloških nalazišta koja površinskim pregledom terena nisu mogla biti uočena. Također potreban je stalni arheološki nadzor kod skidanja humusa i gornjih slojeva zemljišta i zaštitna arheološka istraživanja na površinama evidentiranih i preventivno zaštićenih zona arheoloških nalazišta.

Ključne riječi: arheološki terenski pregled, prapovijest, kasni srednji vijek, brza cesta, Daranovci, Brđani, Hrvatska
Key words: archaeological field surveying, prehistory, late Middle Ages, expressway, Daranovci, Brđani, Croatia

Trasa brze ceste Brestovac – Staro Petrovo Selo

Tijekom lipnja 2010. g. Institut za arheologiju iz Zagreba,¹ proveo je sustavni terenski pregled zemljišta koja se nalaze u zoni planirane izgradnje brze ceste Brestovac – Staro Petrovo Selo, na području Požeško-slavonske i Brodsko-posavske županije.²

Terenski pregled obavljen je u skladu s Rješenjem Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Požezi Klasa: UP/I-612-08/10-08/0150, Ur.broj: 532-04-10/1-10-4 od 6. svibnja 2010. g. za dionicu brze ceste Brestovac – Daranovci, na području Požeško-slavonske županije i Rješenjem Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Slavanskom Brodu Klasa: UP-1⁰-612-08/10-08/0149 Ur.br.: 532-04-09/5-10-2, od

10. svibnja 2010. g. za dionicu od Starog Petrovog Sela do Tišovca u Brodsko-posavskoj županiji.

Planirana trasa brze ceste od Brestovca do Starog Petrovog Sela započinje na sjeveru od ceste Požega – Nova Gradiška i na tom dijelu se spaja s budućom obilaznicom oko grada Požege i Velike (Minichreiter, Marković 2004: 102–117; Minichreiter 2005: 79–86). Od ovog mjesta prelazi preko Požeške gore prema jugu kroz zapadni dio Slavonske Posavine do autoceste Zagreb – Lipovac.³ Ovaj kraj zemljopisno pripada Slavoniji unutar regije Istočne Hrvatske i sastavnica je južnih rubnih dijelova velike Panonske nizine.

Na zemljištima planirane brze ceste Brestovac – Staro Petrovo Selo u dužini od 16 km evidentirana su tri arheološka nalazišta (oznaka AN 1, AN 2 i AN 3). Vremenski nalazišta pripadaju razdobljima prapovijesti i kasnom srednjem vijeku.

1 Radovima je rukovodila dr. sc. Kornelija Minichreiter, znanstvena savjetnica iz Zagreba, a u stručnoj ekipi sudjelovali su: dr. sc. Zorko Marković znanstveni suradnik Instituta za arheologiju u Zagrebu, prof. Dubravka Sokač Štimac muzejska savjetnica iz Požege, Marija Mihaljević dipl. arheolog i ravnateljica Gradskog muzeja u Novoj Gradiški, te tehničar Andrija Vranka iz Iloka.

2 Navedeni radovi provedeni su temeljem Ugovora o arheološkom pregledu terena Ur.br. 17/2010 od 23. travnja 2010. g., sklopljenog između dr. sc. Kornelije Minichreiter iz Zagreba, Srebrnjak 17a i investitora, Zavoda za prostorno planiranje d.d. Osijek, Vijenac P. Kolarića 5A.

3 Konzervatorska studija o utjecaju na okoliš izgradnje planirane trase brze ceste Brestovac – Staro Petrovo Selo izrađena je na zahtjev Zavoda za prostorno planiranje d.d. Osijek, Vijenac P. Kolarića 5A u skladu s Pravilnikom o procjeni utjecaja na okoliš (NN 59/2000) i sadržavala je 10 poglavlja o kulturno-povijesnoj baštini zadanog prostora. Autorica studije je dr. sc. Kornelija Minichreiter, a suradnici dr. sc. Zorko Marković i dipl. arheologinja Katarina Botić s Instituta za arheologiju u Zagrebu, te Marija Mihaljević dipl. arheologinja i ravnateljica Gradskog muzeja u Novoj Gradiški i prof. Dubravka Sokač Štimac muzejska savjetnica iz Požege.

Sl. 1 AN 1 – Daranovci, Kamenjače, sjever, prapovijesno naselje (snimila: K. Minichreiter).

Fig. 1 AS 1 – Daranovci, Kamenjače, north, prehistoric settlement (photo: K. Minichreiter).

AN 1 – Daranovci – Kamenjače, sjever, katastarska općina Daranovci

Prapovijesni arheološki lokalitet.

Datiranje: neolitik/eneolitik.

Rasprostire se na k.č.br.: 567 – 610, 788/1 (istočni dio), 788/2 (istočni dio) i 789 sve k.o. Daranovci.

Trasa ceste: od 0+400,00 do 0+700,00 km, u dužini od 300 m

Zemljište Kamenjače sjeverozapadno od sela Daranovci već svojim toponimom ukazuje na mogućnost da je ovdje bilo

naselje iz starijih razdoblja prapovijesti (neolitik/eneolitik) na što ukazuju brojni površinski ostaci kamenih izradovina. Sa sjeverne strane ovo zemljište omeđuje današnja cesta Nova Građiška – Požega dok sa južne strane široku ravnicu vijuga potok Orljavica. Prapovijesno naselje se smjestilo u udolini gdje se dodiruju zadnji obronci Dilja i Požeške gore, pa se najvjerojatnije proteže i sa sjeverne strane današnje ceste. Ovakav položaj pružao je idealne uvjete za razvitak prapovijesnog naselja, pogotovo što je ovom udolinom već od prapovijesti bila najpogodnija komunikacija iz Požeške kotline prema zapadu. Na postojanje prapovijesnog naselja ukazuju na oranicama Kamenjače

Sl. 2 AN 2 – Daranovci, kamenjače, jug, prapovijesno i kasnosrednjovjekovno naselje (snimila: K. Minichreiter).

Fig. 2 AS 2 – Daranovci, Kamenjače, south, prehistoric and late mediaeval settlement (photo: K. Minichreiter).

Sl. 3 AN 3 – Brđani, Kremenjak, prapovijesno naselje (snimila: K. Minichreiter).

Fig. 3 AS 3 – Brđani, Kremenjak, prehistoric settlement (photo: K. Minichreiter).

komadi obrađenog kamena – alatki i brusa, kao i komadi pečene zemlje – kućni lijep koji je mogao biti dio podnica, zidova ili raznovrsnih peći. Među ulomcima keramike nađeni su komadi grube fature, sivo smeđe i crvenkaste boje, ukrašeni plastičnom trakom s otiscima prsta i nekoliko ulomaka fine keramike, crvene boje i tankih stijenki. Naselje se može opredijeliti u vrijeme neolitika ili eneolitika.

AN 2 – Daranovci, Kamenjače, jug, katastarska općina Daranovci

Prapovijesni i kasnosrednjovjekovni arheološki lokalitet.

Datiranje: neolitik/eneolitik i kasni srednji vijek, novi vijek

Rasprostire se na k.č.br.: 526 – 566, i 812 – 825, sve k.o. Daranovci.

Trasa ceste: od 0+750,00 do 1+100,00 km, u dužini od 350 m.

Južni dio zemljišta Kamenjače prostire se na blagim sjevernim terasama zadnjih obronaka Požeške gore koji se blago spuštaju u dolinu do potoka Orljavica. I ovdje površinski ostaci ukazuju na postojanje prapovijesnog naselja koje je vjerojatno bilo sa sjeverne i južne strane potoka Orljavica. Među prapovijesnom keramikom nađeni su ulomci grube fature smeđe boje s vanjske i crne s unutrašnje strane. Nađena je i mala kamena alatka – strugalo obrađeno na dvije strane. Ulomci kasno srednjovjekovne grube i fine keramike kao i glazirane smeđe sa

zelenim uzorkom, te komadi opeka ukazuju na postojanje i kasnosrednjovjekovnog naselja kao i naselja iz novog vijeka.

AN 3 – Brđani, Kremenjak, katastarska općina Brđani Prapovijesni arheološki lokalitet.

Datiranje: neolitik.

Rasprostire se na k.č.br.: 540 – 552 k.o. Brđani.

Trasa ceste: od 12+500,00 do 12+750,00 km, u dužini od 250 m.

Na istočnom kraju sela Brđani nalazi se zemljište Kremenjak koji svojim toponimom ukazuje na brojnost kremenja po površini oranica. Široka terasa na južnim obroncima Psunja koja se blago spušta od sjevera prema jugu u dolinu rijeke Save, pružala je vrlo povoljne uvjete za naseljavanje u najranijoj prapovijesti pogotovo što je s istočne strane presijeca potok Dubočanac (teče od sjevera prema jugu), koji je sigurno u prapovijesti obilovao vodom, a vjerojatno je i donosio oblutke kremenja iz kojih su izrađivali oruđe i oružje (Mihaljević 2003). Mještani Brđana se sjećaju da su kao djeca sakupljali kremenje po oranicama i palili s njima vatre. Pored kremenja na oranicama postoje i ostaci grube prapovijesne keramike smeđe – sive boje, a nađen je i ulomak fine keramike tankih stijenki tamno sive boje. Komadi pečene zemlje – kućni lijep mogu biti dijelovi podnica, zidova ili krušnih i lončarskih peći. Naselje je pripadalo vjerojatno vremenu neolitika.

Literatura

- Minichreiter, K. 2005, Arheološki lokaliteti na trasama cesta Požeške kotline, *Annales Instituti Archaeologici*, I, 79–86.
- Minichreiter, K., Marković Z. 2004, Arheološko rekognosciranje brzih cesta Brestovac – Požega - Pleternica i Velika – Požega, *Obavijesti Hrvatskog arheološkog društva*, 3/2004, 102–117.
- Mihaljević, M. 2003, *Fragments arheološke topografije novogradiškog kraja* (katalog izložbe), Gradski muzej Nova Gradiška.

Summary

In 2010, a team of archaeologists from the Institute of Archaeology in Zagreb in co-operation with archaeologists from the responsible museums (Požega and Nova Gradiška Town Museums) conducted a field survey of the terrain planned for the construction of the expressway from Brestovac near Požega to Staro Petrovo Selo east of Nova Gradiška. The planned expressway route from Brestovac to Staro Petrovo Selo starts north of the Požega-Nova Gradiška road where it meets

the future Požega and Velika bypass. From this point, the expressway runs southwards across Požeška Gora through the western part of Slavonška Posavina to the Zagreb-Lipovac motorway.

Along the route of the future road, over a distance of 16 km, 3 archaeological sites from the prehistoric and late mediaeval periods were documented. After archival and field surveying, the sites were preventively protected and a study entitled "Cultural-Historical Heritage" was carried out as part of the Conservation Study of the Environmental Impact of the Planned Road Construction, which regulates construction conditions. This had the specific aim of saving valuable cultural heritage from destruction in line with the Ordinance on Archaeological Excavations (Official Gazette 102/10). The Ordinance stipulates obligatory trial-trench excavations under the supervision of archaeologists before the commencement of any road construction, with the aim of the timely identification and protection of potential archaeological sites that could not be identified in field surveys. Permanent archaeological supervision is also necessary during the removal of humus and upper layers of soil, and archaeological rescue excavations need to be conducted of documented and preventively protected zones of archaeological sites.